

19. Гріщенко І.В., Ковбій А.С., Рибчинський Б.В., Макогон Н.А. Забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств. *Сучасна наука: проблеми, перспективи, інновації: Міжнародна науково-практична конференція викладачів, практичних працівників, молодих учених та студентів*, м. Вінниця, 11-12 листопада 2020 р. Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2020. С. 351-353.

20. Гріщенко І.В., Приленська О. Стійкий розвиток підприємницького сектору економіки України на основі проектування інвестиційно-інноваційного потенціалу. *Сучасна наука: проблеми, перспективи, інновації: Міжнародна науково-практична конференція викладачів, практичних працівників, молодих учених та студентів*, м. Вінниця, 11-12 листопада 2020 р. Вінниця: Вінницький кооперативний інститут, 2020. С. 348-351.

21. Гріщенко І.В., Кобаль О.А. Завдання оцінки фінансового стану підприємства. *Соціально-економічні трансформації у розвитку держави: зб. наук. праць. Всеукраїнська науково-практична конференція*, м. Вінниця, 22-23 квітня 2021 р. Вінниця. С. 74-77.

22. Гріщенко І.В. Методи оцінки поточного фінансового стану підприємства. *Соціально-економічні трансформації у розвитку держави: зб. наук. праць. Всеукраїнська науково-практична конференція*, м. Вінниця, 22-23 квітня 2021 р. Вінниця. С. 77-80.

23. Гріщенко І.В., Гринчук Т.П. Основні аспекти фінансового планування в системі фінансової безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*. Вип. № 22/2020. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-14>.

24. Гріщенко І.В., Білецька Н.В., Циганчук В.А., Мазур О.В. Методи забезпечення ефективності інвестиційно-інноваційних проектів. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2020. Вип. 60. С. 30-34.

**Драчук В. Ю.**, викладач,  
ВСП «Тулчинський фаховий коледж  
ветеринарної медицини БНАУ»

## **ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ**

### **ACCOUNTING AND ANALYTICAL SECURITY OF INVESTMENTS IN UKRAINE**

**Анотація.** У статті проаналізовано інвестиції як потреби в залученні фінансових ресурсів на оновлення основних виробничих засобів. Розкрито їх сутність, визначено чинники, що впливають на обсяг інвестиційних вкладень. Проаналізовано сучасний стан прямих іноземних інвестицій за останні 10 років. Використано методи аналізу та синтезу при розробленні моделі обліково-аналітичного забезпечення для визначення

потреби в капітальних інвестиціях, абстрактно-логічний метод застосовано для узагальнення і формування висновків. Проаналізовано статистичні дані щодо обсягів іноземних інвестицій з найбільших країн-інвесторів. Розглянуто способи та заходи активізації інвестицій в Україну.

**Ключові слова:** обліково-аналітичне забезпечення, інвестиції, оновлення.

**Abstract.** The article analyzes investments as the need to attract financial resources for updating the main production facilities. Their essence is disclosed, the factors affecting the volume of investment investments are determined. The current state of direct foreign investments over the past 10 years has been analyzed. The methods of analysis and synthesis were used in the development of the model of accounting and analytical support to determine the need for capital investments, the abstract-logical method was applied to generalize and form conclusions. Statistical data on the volume of foreign investments from the largest investor countries were analyzed. Ways and measures to activate investments in Ukraine are considered.

**Keywords:** accounting and analytical support, investments, updates.

*Постановка проблеми.* Інвестиції у сучасних умовах виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є одним із надійніших механізмів соціально-економічних перетворень.

Вивчення розвитку ринку фінансового інвестування є дуже актуальним і має велике значення для розвитку фінансової системи України в умовах макроекономічної нестабільності.

*Аналіз останніх досліджень та публікацій.* Проблемам дослідження інвестування та інвестиційно діяльності в Україні в сучасних умовах присвячені наукові праці багатьох іноземних і вітчизняних вчених, серед яких: Вітюк А.В., Жгун О.П., Захарін С.В., Мороз О.В., Карачина Н.П., Кучер А.В., Куянова О.Ю., Пересада А.А., Поліщук Н.В., Салькова І.Ю., Сахно А.А., Сергєєва Н.В. та ін. Враховуючи вагомий внесок вчених у дослідження обліково-аналітичного забезпечення інвестицій, слід відмітити необхідність подальшого вивчення існуючих проблем і протиріч у теорії та практиці інвестування із урахуванням розвитку економіки країни.

*Формулювання цілей статті.* Метою статті є удосконалити методичні підходи та принципи обліково-аналітичного забезпечення для визначення потреби в інвестиціях на оновлення основних виробничих засобів.

*Виклад основного матеріалу.* Термін «інвестиція» вважається первинною категорією, підставою зведення ієрархії інших категорій, що відображають відтворення основного та оборотного капіталів.

Погоджуємося з думкою Сергєєвої Н.В. [6] та авторів Мороз О.В., Карачина Н.П., Вітюк А.В., Жгун О.П. [4, с. 11], які «виділили пріоритетність проблем обліку капітальних інвестицій в підприємствах нашої держави: достовірне і своєчасне відображення у відповідних документах обсягів та об'єктів будівельно-монтажних робіт і витрат на капітальні інвестиції з придбання або створення інших необоротних активів; достовірне й об'єктивне формування вартості об'єктів капітального інвестування; належне відображення витрат на незавершене будівництво; контроль за дотриманням фінансової дисципліни; контроль за ощадливим витрачанням матеріальних і трудових ресурсів на будівництво нових об'єктів» [6, с. 123].

Згідно з планом рахунків бухгалтерського обліку об'єктами обліку капітальних вкладень є капітальне будівництво, основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, довгострокові біологічні активи. Спеціалізованого стандарту щодо визнання та обліку капітальних інвестицій поки що не розроблено, тому методологічні засади формування в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про капітальні інвестиції визначаються різними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, залежно від їхніх об'єктів.

На розмір інвестиційних вкладень можуть впливати наступні чинники: (рис.1.)

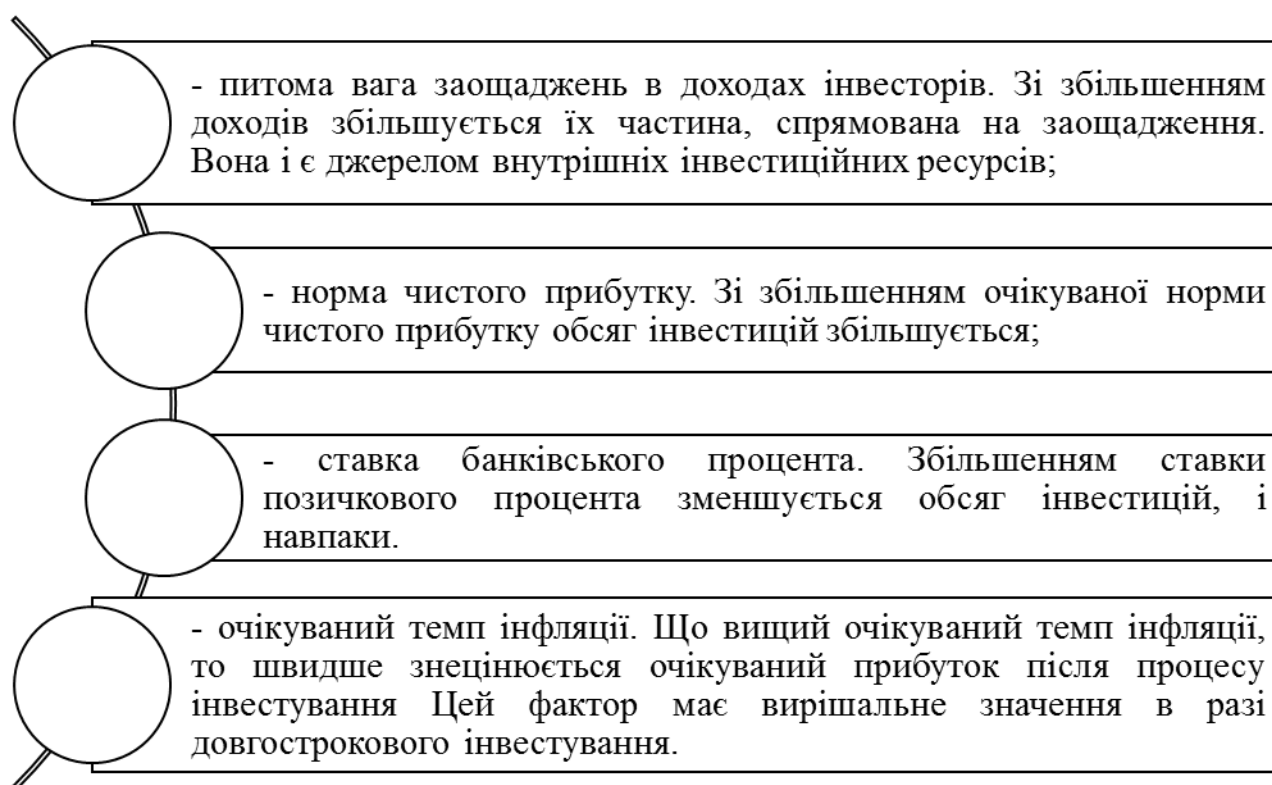


Рис.1. Чинники, що впливають на обсяг інвестиційних вкладень [5]

Значну частину інвестицій надходять до державних нефінансових корпорацій. Це відкриті акціонерні товариства, холдингові компанії та дочірнє підприємство, корпоративні права яких належать державі.

Проаналізувавши динаміку, слід відмітити, що провідну частку в розподілі акцій за останні 3 роки, становлять регіональні та місцеві органи державного управління, та центральні органи державного управління [1].

Для більш чіткого простеження динаміки розподілу акцій, всі дані було згруповано на рис. 2.

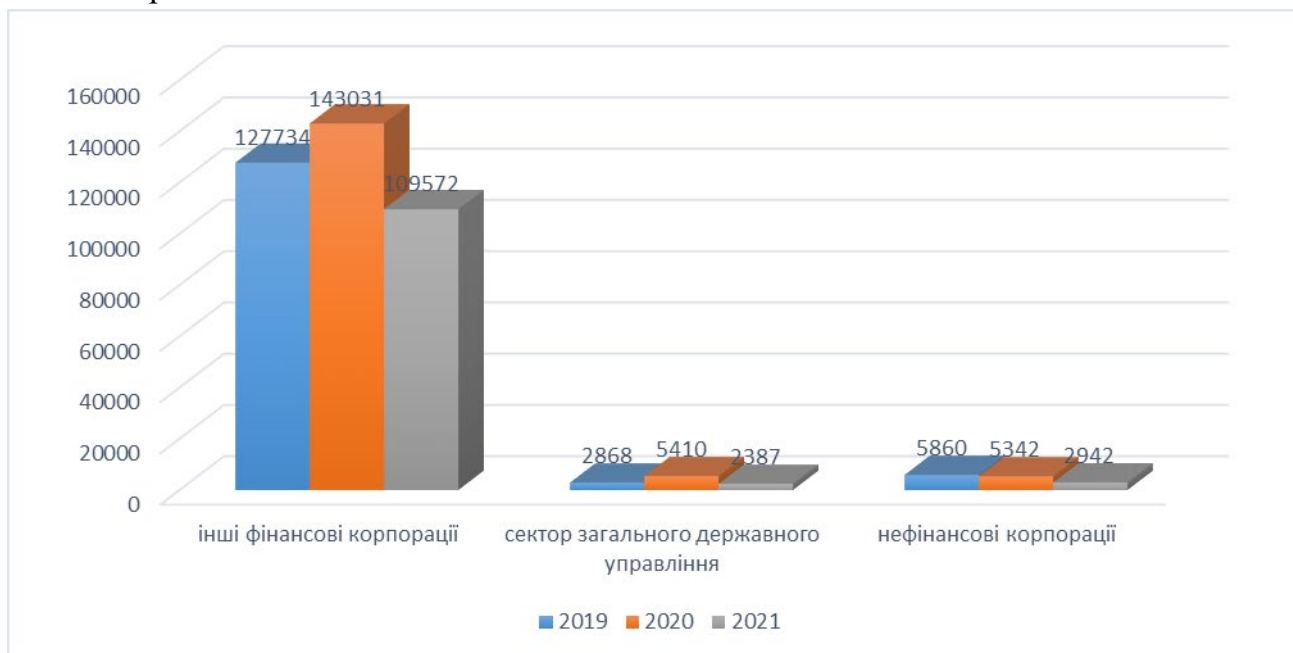


Рис. 2. Розширена динаміка розподілу акцій за секторами економіки України за 2019-2021 рр.

За даними рис. 2 протягом 2019-2021 рр. спостерігаються спостерігається нестабільна динаміка розподілу акцій у всіх секторах економіки. Найбільше інвестицій у інші фінансові корпорації було вкладено у 2020 році, а найменше у 2021 – знизилась на 23,4%. Частка акцій у сектор загального державного управління також була найбільшою у 2020 році, у порівнянні з 2019 та 2021, вона зросла більше чим у половину. Також слід відмітити, що протягом досліджуваного періоду акції у нефінансові корпорації зменшуються.

У системі фінансового інвестування економіки нашої країни протягом останніх років відбулися негативні видозміни. Для того, щоб фондовий ринок зміг виконувати встановлені перед ним завдання, повинна бути мобілізація вільних коштів через використання фінансових інструментів і перерозподіл цих коштів на фінансовий поділ, що потребує фінансування для свого вдосконалення [3].

Значною частиною сучасної стратегії вдосконалення України вважається використання ще одного вигляду інвестиційних вкладень – прямих іноземних інвестиційних вкладень.

Вони забезпечують високоякісну і ефективну інтеграцію національної економіки у більшу через кооперації національним джерелом фінансових вкладень у вигляді засобів виробництва.

Іноземний капітал особливо сьогодні необхідний у більшості сфер вітчизняної економіки, які він зможе виключити із кризового стану [2].

За даними Державної служби статистики у січні – червні 2019-2021 років в економіку України зарубіжними інвесторами вкладено близько 142 млн.дол. та вилучено 351 млн.дол. прямих вкладень (акціонерний капітал) [1].

Скорочення коштів з допомогою переоцінки, втрат і перекласифікації, відомостям Держстату, цей етап оформляє 3604 млн.дол (зокрема з допомогою курсової різниці – 3539, 3 млн.дол [1].

Більш докладну статистику обсягу прямих зарубіжних вкладень за останні 10 років наведено на рис. 3.

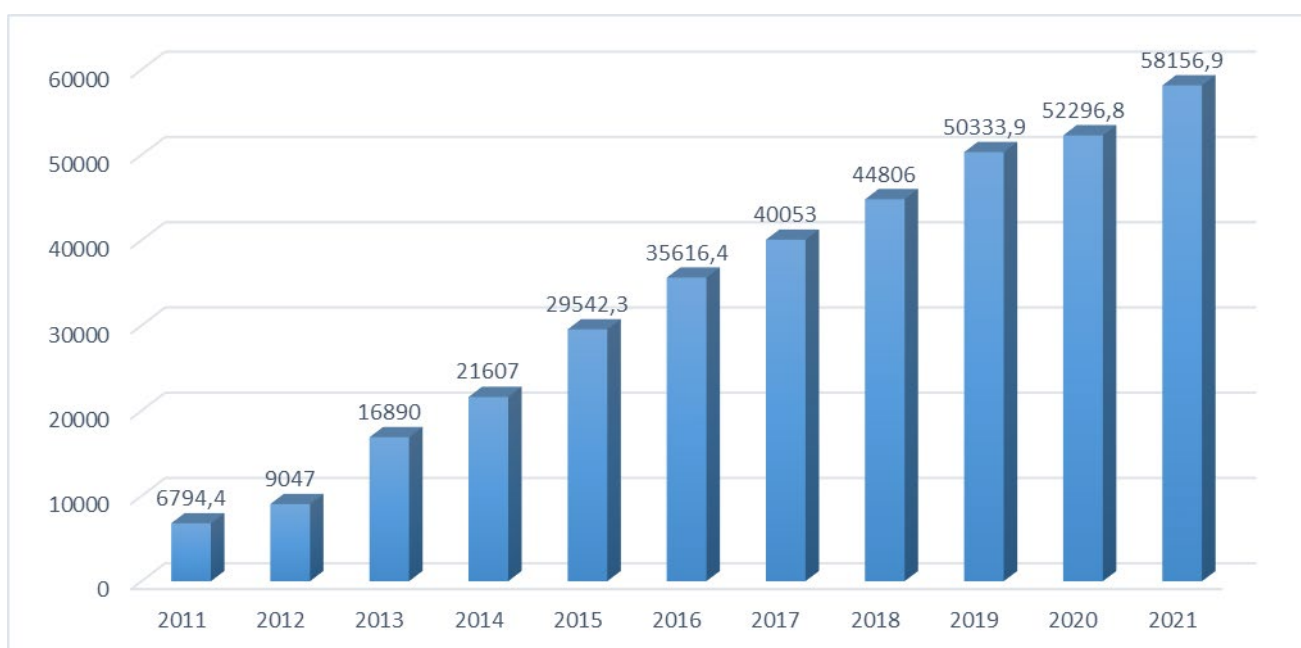


Рис. 3. Обсяг прямих іноземних інвестицій за останні 10 років

За вищенаведеними даними, було простежено різкий злет іноземного інвестування, що в першу чергу пояснюється підвищенням економічної стабільності в нашій країні за період останніх років.

Слід зауважити, що всі інвестиційні вкладення спрямовуються виключно в розвинені економічні сфери. Дані підприємства мають наступне відсоткове розмежування (рис. 4).

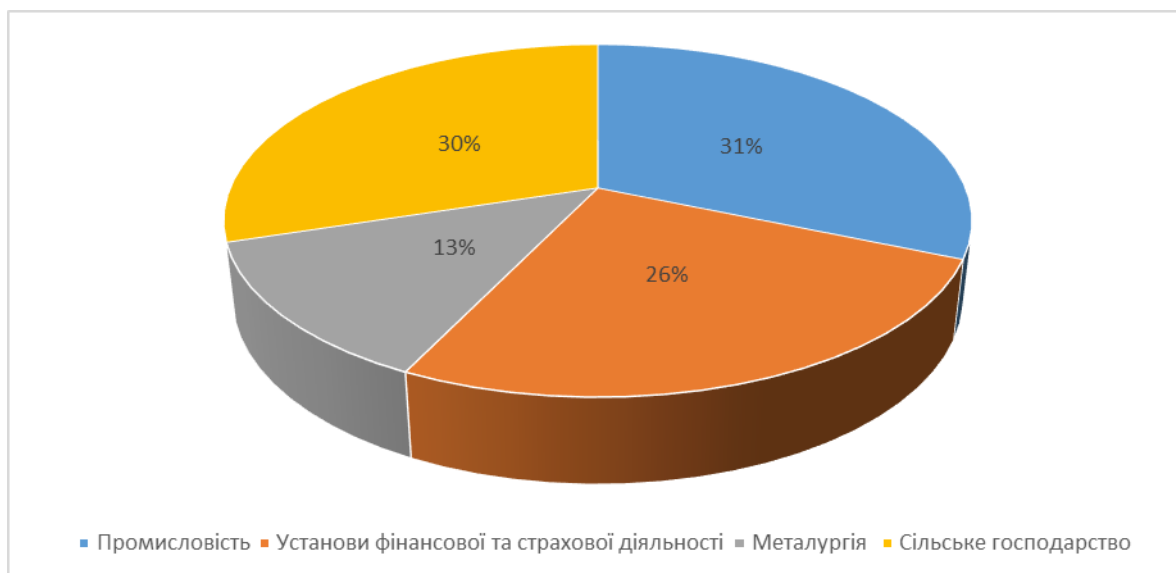


Рис. 4. Відсоткове розмежування іноземних вкладень

Так, дані рис. 4 свідчать про те, що найбільшу частку іноземних вкладень, спрямовано на інвестиційне забезпечення промисловості, друге місце займає сільське господарство, а на третьому – установи фінансової та страхової діяльності.

Також було простежено ряд країн, які надають найбільшу частку інвестицій (рис. 5.). Динаміка свідчить про те, що відбувається покращення показників. Найбільша частка фінансових інвестицій надходила до України із Кіпру. Тож слід зазначити, що в нинішніх умовах Україна перебуває на етапі розвитку фінансового інвестування. Проте обсяг джерел, що надходять в Україну нажалі не достатній, щоб забезпечити оптимальні умови економічного злету. Тож постає проблема у пошуку шляхів покращення діяльності даної сфери.

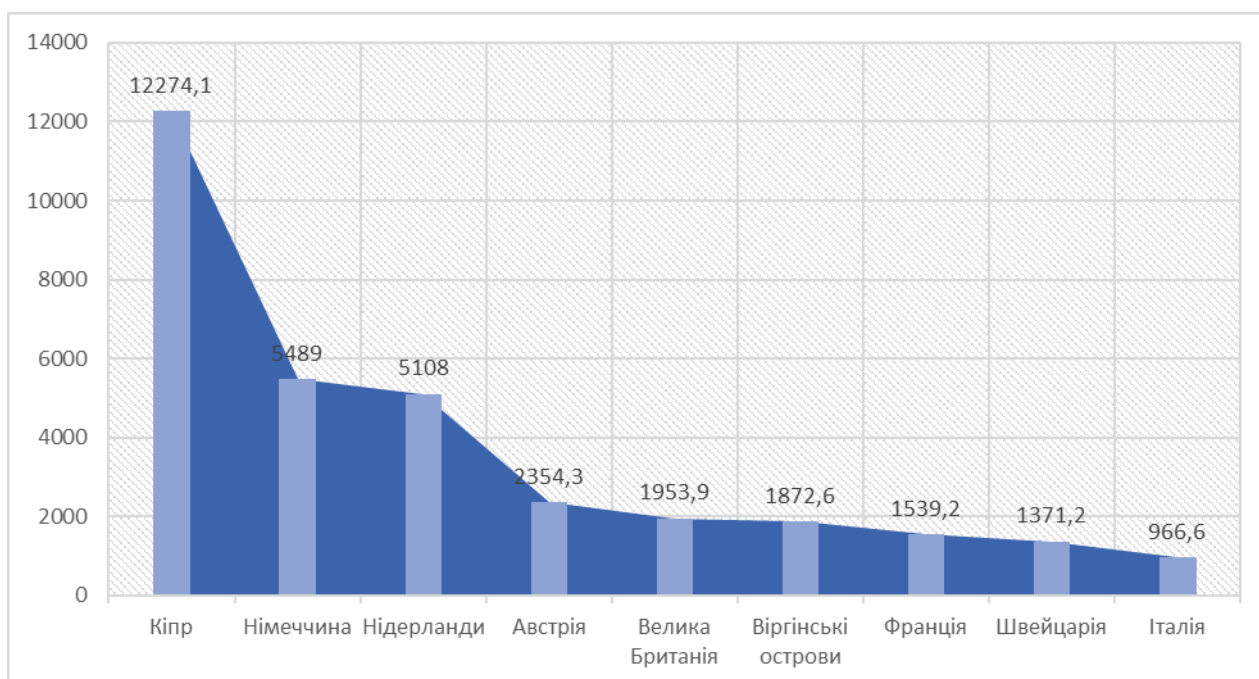


Рис. 5. Обсяги іноземних інвестицій з найбільших країн-інвесторів

В Україні наразі існує надзвичайно динамічний та привабливий ринок для іноземних інвесторів. Фінансових інвестицій потребують багато галузей, які є досить перспективні на майбутнє. Основні з них, на нашу думку – це сільське господарство, енергетика, ІТ-сектор, інфраструктура, ритейл тощо. Для утворення оптимального інвестиційного локального клімату України потрібно вирішити низку першочергових питань, а саме:

- скорочення або звільнення від сплати податку на додану вартість при реалізації продуктів чи служб, що належать прогресивним технологічним вимогам, якості та конкурентоспроможності на етап часу досконалого освоєння інвестиційних коштів;
- зростання якості законодавчої бази щодо державних застав використання вкладених інвестиційних вкладень і посилення очікуваного прибутку;
- більш інтенсивне покращення фінансового механізму держави;
- вдосконалення державної теорії та системи державного управління вкладеннями [8].

*Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.* Інвестиційна діяльність – це санкціонована конкретним чином активність, яка простежується в умовах господарювання, суть її полягає в єдиному спрямованому процесі пошуку важливої кількості інвестиційних джерел, виборі конкретних об'єктів для їх інвестицій, розробка та використання інвестиційної програми і забезпечення отримання прибутку чи соціального ефекту.

Динаміка реального інвестування в Україні свідчить про те, що в цілому інвестування проводиться на оптимальному рівні. У 2019-2021 роках відбувся невеликий підйом, що дає сподівання на поліпшення фінансового інвестування нашої держави, але в даний час Україна перебуває в кризовій ситуації, яка стала результатом повномасштабного вторгнення росії. Ринок фінансових інвестицій зазнав негативних зрушень, тому необхідно зазначити пропозиції розвитку інвестиційної діяльності в Україні, які позитивно впливатимуть на покращення основних макроекономічних показників розвитку держави та зміцнять її позиції на світових інвестиційних ринках. Вони направлені на покращення інвестиційного клімату України та зміцненню відношення до неї стратегічних партнерів, а також підвищення позиції України в міжнародному рейтингу. Слід зазначити, що практична реалізація шляхів і способів активізації інвестиційної діяльності, зможе сприяти розвитку інвестиційної діяльності в ринкових умовах, а також підвищити активізацію інвестиційного процесу, що забезпечить реальні зрушення в економічній структурі суспільства та зумовить необхідність адаптації до інноваційних підходів обліково-аналітичного забезпечення інвестицій, що і буде предметом наступних досліджень.

#### **Список використаних джерел**

1. Державна служба статистики України. Веб-сайт.  
URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. Захарін С. Фінансові інструменти активізації інвестиційної та інноваційної діяльності. *Економіка України*. 2020. № 12. С.48 - 58.

3. Куянова О.Ю. Основні напрями підвищення ефективності інвестиційної діяльності. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2017. №1(4). С.218-221.
4. Мороз О. В., Карачина Н. П., Вітюк А. В., Жгун О. П. Облік реальних інвестицій та методичні основи аналізування інвестиційного процесу: проблемні питання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 8. С. 9-14.
5. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. Київ: Лібра, 2018. 472 с.
6. Сергеева Н. В. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення капітальних інвестицій в сільськогосподарських підприємствах. URL: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202006122>
7. Sakhno A., Polishchuk N., Salkova I., Kucher A. Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector. *European Journal of Sustainable Development*. 2019. Vol. 8. No 2. P. 335-345. URL: <http://ecsdev.org/ojs/index.php/ejsd/article/view/816>
8. Salkova I., Polishchuk N., Broyaka A., Kucher A. Cost effectiveness and attracting investments in crop sector URL:[https://www.researchgate.net/profile/Anatolii\\_Kucher/publication/340778434\\_Efektivnist\\_vitrat\\_i\\_zalucenna\\_investicij\\_u\\_roslinnictvi/links/5e9d6300a6fdcca7892852c5/Efektivnist-vitrat-i-zalucenna-investicij-u-roslinnictvi.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Anatolii_Kucher/publication/340778434_Efektivnist_vitrat_i_zalucenna_investicij_u_roslinnictvi/links/5e9d6300a6fdcca7892852c5/Efektivnist-vitrat-i-zalucenna-investicij-u-roslinnictvi.pdf)